

Veera Kariaho

Kättilön urapolku

Dokumenttianalyysi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kättilö (AMK)

Kättilötyön tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

26.5.2023

Tekijä	Veera Kariaho
Otsikko	Kätilön urapolku
Sivumäärä	28 sivua + 3 liitettä
Aika	26.05. 2023
Tutkinto	Kätilö (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Kätilötyön tutkinto-ohjelma
Ohjaajat	Lehtori, TtT, Maija-Riitta Jouhki
<p>Kätilöt ovat seksuaali- ja lisääntymisterveyden sekä naistentautien asiantuntijoita, jotka työskentelevät raskauden, synnytyksen ja syntymänjälkeisen kätilötyön parissa. Kätilöiden osaamisalaan kuuluu myös naisenhoitotyö sekä seksuaaliterveyden edistäminen. Pitkän ja monipuolisen koulutuksensa ansiosta kätilöiden ammattitaito ulottuu monelle eri erikoisalalle ja näin ollen työllistymismahdollisuudet laajenevat. Vaikka kätilön koulutuksessa on eroja Suomen ja Iso-Britannian välillä, molemmissa maissa on mahdollisuudet luoda kattava ja värikäs työura omannäköisellään tavalla.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli kuvata kätilön urapolkua Suomessa ja Iso-Britanniassa ja tavoitteena oli tuoda esille kätilön erilaisia työllistymisvaihtoehtoja katsauksen avulla. Opinnäytetyön hyödynsaajia ovat valmistuvat kätilöt, jotka pohtivat tulevaa urapolkuaan sekä kaikki kätilön ammatista kiinnostuneet ja mahdollisesti siihen hakevat. Opinnäytetyötä ohjasi tutkimuskysymys: Millaisia ura mahdollisuuksia kätilöillä on Suomessa ja Iso-Britanniassa?</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin dokumenttianalyysinä. Aineistoa työhön on etsitty sosiaali- ja terveysalojen tietokannoista sekä Googlesta. Manuaalista hakua on tehty aiheeseen liittyvien kirjoitusten lähdeluetteloista sekä Metropolian kirjastosta. Tutkimustietoa aiheesta oli vähän saatavilla, joten lopulliseksi aineistoksi valikoitui kymmenen suomen- ja englanninkielistä dokumenttia, jotka olivat julkaistu Suomessa ja Iso-Britanniassa. Aineisto on analysoitu aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Aineistosta etsittiin tutkimuskysymykseen ja opinnäytetyön tarkoitukseen vastaavia kokonaisuuksia. Kokonaisuudet englannin kielisten dokumenttien osalta käännettiin ja kaikkien aineistojen osalta lopulta pelkistettiin ja luokiteltiin.</p> <p>Tuloksista käy ilmi, että kätilön urapolku on laaja ja monipuolinen niin työympäristöjen kuin työtehtävien kannalta. Kätilöt voivat työskennellä sairaalaympäristössä ja sen ulkopuolella hyvin erilaisissa ja yllättävissäkin paikoissa. Kätilöt voivat edistää ja kehittää uraansa erilaisten lisäkoulutusten ja jatkokoulutusmahdollisuuksien avulla. Iso-Britannian ja Suomen välillä kätilöiden työmahdollisuudet eroavat hieman toisistaan. Iso-Britanniassa kätilöt voivat valita sairaalakätilön tai yhteisökätilön uran, toisin kuin Suomessa. Suomessa kotikätilönä toimiminen vaatii yrittäjäksi ryhtymistä. Kuitenkin jokainen työympäristö niin Suomessa kuin Iso-Britanniassa tarjoaa laajat ja urarikkaat työmahdollisuudet ja työtehtävät niiden sisällä.</p>	
Avainsanat	kätilö, urapolku, työura

Author	Veera Kariaho
Title	Career path of a midwife.
Number of Pages	28 pages + 3 appendices
Date	26 May 2023
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Degree Programme in Midwifery
Instructors	Maija-Riitta Jouhki, Principal Lecturer
<p>Midwives are specialists in sexual and reproductive health as well as women's health, working with pregnancy, childbirth, and postpartum midwifery. Midwives' expertise also includes women's healthcare and promotion of sexual health. Thanks to their extensive and diverse education, midwives' professional skills extend to many different specialties, expanding employment opportunities. Although there are differences in midwifery education between Finland and the United Kingdom, both countries offer opportunities to create a comprehensive and colorful career in one's own way.</p> <p>The purpose of this bachelor's thesis is to describe the career path of a midwife in Finland and in the United Kingdom, and to showcase the various employment options available through a comprehensive overview. The beneficiaries of the thesis are graduating midwives who are contemplating their future career path, as well as all those interested in and possibly applying for the midwifery profession. The thesis was guided by the research question: What are the career opportunities for midwives in Finland and the United Kingdom?</p> <p>This thesis was carried out as a document analysis, with the material being gathered from health care and social studies key databases and Google searches. Manual searches were also conducted from the reference lists of articles related to the subject and the library of Metropolia University of Applied Sciences. Due to the limited research available on the topic, the final material consisted of ten Finnish and English language documents published in Finland and the United Kingdom. The material was analysed using an inductive content analysis. From the material I searched key concepts that answered defined reasearch question and were in context with the purposes of the study. The key concept sections from English documents were translated to Finnish, and for all the materials they were reduced and categorized.</p> <p>Based on the results of my study shows that the career path of a midwife is broad and diverse, with a variety of working environments and job tasks available. Midwives can work in hospital environments and beyond, in diverse and unexpected locations. They can also advance and develop their careers through various additional and continuing education opportunities. There are some differences in midwifery job opportunities between the United Kingdom and Finland, with midwives in the United Kingdom having the option to choose between a career as a hospital midwife or a community midwife, as in Finland, working as a home birth midwife requires becoming an entrepreneur. However, each work environment in both countries offers vast and rewarding job opportunities and tasks within them.</p>	
Keywords	midwife, career path, career

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ja tietoperusta	2
2.1	Kätilö	2
2.2	Kätilökoulutus Suomessa	2
2.2.1	Kätilökoulutuksen historia Suomessa	3
2.3	Työura	3
2.4	Kätilön koulutus ja uramahdollisuudet Iso-Britanniassa	4
3	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	5
4	Menetelmät ja aineisto	5
4.1	Kirjallisuuskatsaus ja dokumenttianalyysi	5
4.2	Aineiston haku ja valinta	6
4.3	Aineisto ja aineiston analyysi	6
5	Tulokset	10
5.1	Kätilön työura sairaalaympäristössä	10
5.1.1	Kliininen kätilötyö erilaisilla poliklinikoilla Suomessa	11
5.1.2	Kliininen kätilötyö synnytys- ja leikkaussalissa sekä osastoilla Suomessa	12
5.1.3	Sairaalakätilön työura Iso-Britanniassa	12
5.2	Kätilön työura sairaalan ulkopuolella	13
5.2.1	Kätilön työura erilaisissa toimintaympäristöissä Suomessa	14
5.2.2	Kätilön työura yrittäjänä Suomessa	14
5.2.3	Kätilön työura kolmannella sektorilla Suomessa	15
5.2.4	Itsenäisen kätilön työura Iso-Britanniassa	16
5.3	Kätilön kouluttautuminen osana työuraa	17
5.3.1	Kätilön lisäkoulutus ja erityistehtävät Suomessa	17
5.3.2	Kätilön jatkokouluttautuminen Suomessa	18
5.3.3	Kätilön lisäkoulutukset ja jatkokouluttautuminen Iso-Britanniassa	19
6	Pohdinta	19
6.1	Tulosten tarkastelu	19
6.2	Eettisyys	21
6.3	Luotettavuus	22
6.4	Oman oppimisen pohdinta	24
6.5	Johtopäätökset	25

6.6	Jatkotutkimusehdotukset	25
	Lähteet	26
	Liitteet	
	Liite 1. Tiedonhakutaulukko	
	Liite 2. Aineistotaulukko	
	Liite 3. Luokittelutaulukko	

1 Johdanto

Kättilö on seksuaali- ja lisääntymisterveyden sekä naistentautien asiantuntija. Se pitää sisällään raskauden, synnytyksen ja syntymänjälkeisen kätilötyön. Lisäksi siihen kuuluu myös naistenhoidon, kätilötyön sekä seksuaaliterveyden edistäminen. Suomessa kätilö nähdään laajemmin naisen ja sitä kautta koko perheen hyvinvoinnin, terveyden ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden asiantuntijana. Kätilöitä työskentelee sairaaloissa osastoilla, poliklinikoilla ja neuvoloissa niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla. Hyvien kliinisten tietojen ja taitojen lisäksi kätilöt antavat ohjausta ja neuvontaa sekä ottavat puheeksi seksuaaliterveyteen liittyviä asioita. Kätilöt työskentelevät usein itsenäisesti. Tämä tarkoittaa hyvää ennakointi- ja päätöksentekotaitojen hallintaa, joita sovelletaan useissa edellä mainituissa tilanteissa moniammatillisen yhteistyön tärkeyttä unohtamatta. (Paananen & Pietiläinen & Raussi-Lehto & Äimälä 2021: 33.)

Kätilötyön tutkinto on ammattikorkeakoulututkinto. Se on pisin ja laajin hoitotyön ammattikorkeakoulututkinto. Kätilötutkinto sisältää perus- ja erikoistumisopinnot. Perusopinnot antavat pätevyden toimia myös sairaanhoitajan työssä. (Kätilöksi opiskelu Suomessa.) Kätilön koulutusta ohjaa opetussuunnitelma, joka perustuu erilaisiin lakeihin, asetuksiin ja direktiiveihin (Paananen ym. 2021: 31–33).

Iso-Britanniassa toimii julkinen terveydenhuolto National Health Service, jonka ansiosta kätilöiden uramahdollisuudet ovat laajat. Iso-Britanniassa kätilöjen toimenkuva on jaettu kahteen eri alueeseen: sairaalakättilöt ja yhteisökättilöt. Kätilöitä toimii sairaaloissa mm. raskaana olevien, synnyttävien ja synnyttäneiden osastoilla. Kun taas yhteisökättilöiden toimipaikka sijaitsee potilaan kotona. Yhteisökättilöt avustavat mm. synnytyksessä sekä tämän jälkeen usean päivän ajan kotona vastasyntyneen kanssa. Näiden lisäksi Britanniassa toimii myös yksityisiä itsenäisiä kätilöitä, joiden palveluita voi hankkia erikseen. (What is a midwife?.)

Tämän opinnäytetyön aiheena on kätilön uramahdollisuudet Suomessa ja Iso-Britanniassa.

2 Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ja tietoperusta

2.1 Kätilö

Kätilö on henkilö, joka on suorittanut kyseisessä maassa säännöllisesti ja menestyksekkäästi asianmukaisen kätilökoulutuksen ja näin saanut oikeudet toimia kätilön ammatissa ja käyttää kyseistä ammattinimikettä. Kätilön on kyettävä hoitamaan synnytyksiä itsenäisesti omalla vastuullaan, myös silloin kun on hätätilanne ja lääkäriä ei ole saatavilla. Kätilö hoitaa sekä äitiä että vastasyntynyttä. Hyvien kädentaitojen lisäksi kätilön tulee osata neuvoa ja ohjata perheitä ja äitejä niin raskausaikana kuin synnytyksessä ja lapsivuodeaikana. Kätilön tulee osata arvioida ja toteuttaa myös ennaltaehkäisevää toimintaa ja toimia työskennellessään aina äidin ja lapsen parhaaksi, jotta mahdollisilta komplikaatioilta välttyään. Kätilöiden ammattiin kuuluu myös antaa terveysneuvontaa- ja kasvatusta yksittäisistä naisista, perheisiin ja koko yhteiskuntaan asti. Kätilöt voivat työskennellä sairaaloissa, neuvoloissa, terveyskeskuksissa, kotiolosuhteissa ja muissa terveyspalvelujen piireissä mm. yrittäjänä ja yksityisellä puolella. (Paananen ym. 2021: 31.)

Kätilötyötä ohjaavat erilaiset eettiset maakohtaiset ohjeet sekä kansainväliset lainsäädännöt ja yleiset ohjeet. Kätilön tulee edistää ja pitää yllä omaa ammattitaitoansa osallistumalla erilaisiin koulutuksiin ja jatkuvaan tutkimustyöhön. Kätilön toiminnan tulee aina olla näyttöön perustuvaa, eli parhaan ajantasaisimman tiedon huolellista arviointia ja harkittua käyttöä potilastyössä tai koko väestöä koskevissa päätöksenteoissa ja hoitotoiminnassa. Kätilöiden ammattietiikan perustana on ihmisarvo sekä naisen oikeuksien huomioonotto. Ihminen ymmärretään ainutkertaisena yksilönä, kokonaisuutena tietoisesta, tajunnallisesta ja toimivasta olenosta, jolla on vastuu tekemistään päätöksistä ja ratkaisuista liittyen omaan itseensä. (Paananen ym. 2021: 26–33.)

2.2 Kätilökoulutus Suomessa

Kätilö on sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto. Se on pisin hoitotyön ammattikorkeakoulututkinto, johon opiskelu kestää 4,5 vuotta. Kätilötutkinto sisältää perus- ja erikoistumisopinnot. Perusopinnot antavat pätevyyden toimia myös sairaanhoidajan työssä. (Kätilöksi opiskelu Suomessa.) Kätilökoulutus sisältää sekä teoriaa että käytännön opiskelua. Käytännön opiskeluihin kuuluu koulussa järjestettävät käytännön työn tunnit eli laboraatio- ja simulaatio opetus sekä määrätyn mittaiset harjoittelujaksot mm. sairaaloissa ja terveyskeskuksissa. Suomessa kätilöksi opiskelu on maksutonta.

(Kättilö AMK, päiväopiskelu.) Kättilön koulutusta ohjaa opetussuunnitelma, joka perustuu erilaisiin lakeihin, asetuksiin ja direktiiveihin. Valmistuvan kättilön tulee omata hyvät teoriatiedot sekä suorittaa koulutuksen aikana vaadittavat määrälliset tavoitteet mm. hoidetuista synnytyksistä ja raskausneuvonnasta. Kättilöt toimivat niin naisten kuin koko perheen terveyden ja hyvinvoinnin sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäjinä ja asiantuntijoina sekä naistentautien asiantuntijoita, joka pitää sisällään naisen hoidon suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin. (Paananen ym. 2021: 24–34.)

2.2.1 Kättilökoulutuksen historia Suomessa

Historiassa kättilöt ovat olleet omalla kokemuksellaan oppineita ”viisaita vaimoja”, jotka ovat jakaneet tietoutta synnyttämisestä ja siihen liittyvistä seikoista aina eteenpäin. Kättilö nimitystä on alettu käyttää vasta myöhään 1900-luvulla. Kättilöitä on ennen tätä kutsuttu nimellä ”kätyri”. Nämä nimitykset viittaavat siis käsiin tai käteen, joka liittyy suoraan kättilön käsillä tehtävään työhön. (Paananen ym. 2021: 31.) Aiemmin kuka vain on voinut toimia kättilönä jollekin. Kun kyseistä ammattia on ruvettu tunnistamaan paremmin ja ammattitaitoa pitämään tärkeänä osana toimintaa, on sen harjoittaminen kielletty sakon uhalla heiltä, jotka eivät ole laillistettuja kättilöitä ja käyneet kyseistä koulutusta. Suomessa ensimmäinen kättilöiden opetuslaitos avattiin vuonna 1816 Turkuun. Samaan aikaan avattiin myös maamme ensimmäinen synnytysairaala. Aiemmin kättilökoulutuksen kehittymistä on ohjannut kättilöohjesääntö, jota vuosikymmenien varrella muovattiin muotoonsa. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi 1991).

2.3 Työura

Työura on

ihmisen toimintaa ja etenemistä jollakin tietyllä alalla, tietyssä ammatissa, karriääri; elämäntehtävä, ammatti. Esimerkiksi akateeminen tai poliittinen ura. (Kielitoimiston sanakirja.)

Ennen työuran alkua voi olla erilaisia käsityksiä siitä, millaista työ on ja mitä työelämä pitää sisällään. Silloin olemme kaikki vielä kokemattomia ja tietämättömiä mitä työura edes tarkoittaa. Kokemattomien uusien työntekijöiden näkökulmasta ensimmäiset työkokemukset ovat niitä, jotka muovaavat ajattelutapaamme sekä kehitystä työelämässä. Työhön perehdytys ja kehittymismahdollisuudet on äärimmäisen tärkeä osa tätä prosessia jokaisessa työpaikassa, joissa tulemme työskentelemään elämämme aikana. (Työelämään kiinnittyminen.)

Koko sosiaali- ja terveysalalla työvoiman tarve on jatkuvasti suuri ja kasvava. Yhä useampi siirtyy palkkatöistä yrittäjiksi, sillä moni kokee yrittäjyyden tuoman vapauden ja mahdollisuuden vaikuttaa omaan työhön yhä tärkeämmäksi. Työolojen muuttuessa ja työkuorman kasvaessa raskaammaksi, yhä useampi työntekijä on aikomassa vaihtaa kokonaan alaa. Tutkimuksessa nousi myös esille urakehitysmahdollisuuksien kokeminen hyvin rajallisiksi. Sote-alalla on yrittäjille kuitenkin jatkuvasti tarjolla loistavia erilaisia työllistymismahdollisuuksia, jotka täydentävät palveluita julkisen sektorin ohella. (Tevameri 2021: 102.)

2.4 Kätilön koulutus ja uramahdollisuudet Iso-Britanniassa

Kätilökoulutusta Iso-Britanniassa on saatavilla vain tietyissä oppilaitoksissa (AEI). Koulutus kestää yleensä vähintään kolme vuotta. Poikkeuksena tason 1 rekisteröity sairaanhoitaja, joka voi suorittaa koulutuksen supistetussa 18 kuukauden ohjelmassa, jonka jälkeen hänet rekisteröidään myös kätilöksi. Kätilökoulutus tapahtuu Nursing & Midwifery Councilin hyväksymissä oppilaitoksissa, ja puolet koulutusohjelmasta koostuu kliinisestä käytännöstä, jossa työskennellään naisten, vauvojen ja koko perheen kanssa. Käytännön harjoittelu voi sisältää kodit, yhteisöt, sairaalat ja muut äitiyspalvelut, kuten kätilöiden johtamat yksiköt ja synnytyskeskukset. (Becoming a midwife 2022.)

Iso-Britanniassa toimii julkinen terveydenhuoltojärjestelmä National Health Service (United Kingdom National Health Service). Siellä kätilöt toimivat normaalin raskauden ja synnytyksen ammattilaisina sekä vastaavat vastasyntyneen lapsen ja äidin hoidosta noin kuukauden ajan synnytyksestä. Käytäntö maassa siis on, että jos raskaus on normaali, kätilöt hoitavat prosessin loppuun itsenäisesti. Komplikaatioiden ja haasteiden ilmetessä kätilöiden tulee kuitenkin olla yhteydessä erikoislääkäriin, joka osallistuu tällöin hoitoon. (What is a midwife?.)

NHS eli National Health Service pitää sisällään kaksi työnkuvaltaan erilaista kategoriaa kätilöille. Nämä ovat sairaalakätilöt (Hospital midwives) ja yhteisökätilöt (Community midwives). Heidän roolinsa kentällä eroavat olosuhteiden vuoksi hieman. Sairaalakätilöt työskentelevät sairaaloissa mm. neuvoloissa, synnytysosastoilla ja synnyttäneiden osastoilla. Yhteisökätilöiden työnkuva on taas hyvin erilainen. He työskentelevät usein ryhmissä ja mahdollistavat tietynlaisen hoidon jatkuvuuden. Raskauden aikana potilaat hoidetaan joko kotona tai klinikalla. Synnytyksen lähestyessä, yhteisökätilöt ovat saatavilla kotisyntytykseen. He voivat tulla myös määriteltäviin sairaaloihin synnytysosastolle potilaan kanssa. Vauvan syntyessä yhteisökätilö vierailee potilaan kotona jopa

kymmenen päivän ajan. Yhteisökättilöt tarjoavat myös synnytyksen jälkeistä hoitoa naisille, joita synnytyksen aikana ovat hoitaneet sairaalakättilöt. Iso-Britanniassa on myös yksityisiä itsenäisiä kättilöitä, jotka työskentelevät NHS:stä riippumattomasti. He työskentelevät pääasiassa kotisyntyä suunnittelevien naisten kanssa. Iso-Britanniassa on myös doulia ja synnytyskumppaneita, jotka eivät ole kättilöitä. He ovat yleensä naisia, jotka ovat koulutettu tukemaan synnyttäjää ennen vauvan syntymää, sen aikana ja sen jälkeen. (What is a midwife?.)

3 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kättilön urapolkumahdollisuuksia Suomessa ja Iso-Britanniassa dokumenttiaineistoa hyödyntäen. Tavoitteena on tuoda esille kättilön työllistymisvaihtoehtoja laajan ja monipuolisen katsauksen avulla. Opinnäytetyöstä hyötyvät valmistuvat kättilöt, jotka pohtivat tulevaa urapolkuaan sekä kaikki kättilön ammatista kiinnostuneet ja mahdollisesti siihen hakevat.

Opinnäytetyössä etsin vastausta seuraavaan kysymykseen:

Millaisia ura mahdollisuuksia kättilöillä on Suomessa ja Iso-Britanniassa?

4 Menetelmät ja aineisto

4.1 Kirjallisuuskatsaus ja dokumenttianalyysi

Kirjallisuuskatsauksen päätehtävä on kehittää teoriaa ja käsitteistöä sekä sen teoreettista ymmärrystä. Kirjallisuuskatsauksen tehtäviin kuuluu myös arvioida jo olemassa olevaa teoriaa, jotta voidaan muodostaa kokonaiskuva aiheesta. Katsauksien peruspohjaa ohjaa näyttöön perustuva toiminta. (Stolt & Axelin & Suhonen 2015: 7.) Tämän opinnäytetyön alkuperäinen tarkoitus oli tuottaa tietoa kättilön uramahdollisuuksista kuvailevan kirjallisuuskatsauksen muodossa, mutta tutkittua tietoa aiheesta ei löytynyt riittävästi.

Kun tutkitaan uutta ilmiötä ja sen keskeisiä kysymyksiä ei vielä tiedetä, on dokumenttianalyysi menetelmänä siihen sopivin. Sitä voidaan käyttää eräänlaisena esitutkimusmenetelmänä kyseisen ilmiön selvittämisessä. Dokumenteista löytyy usein paljon tietoa siitä, miten muut ovat aihetta käsitelleet ja mitä aiemmin on saatu selville. Tämä auttaa tutkijaa ymmärtämään paremmin tutkittavan ilmiön taustaa ja kehitystä. (Anttila 1998.)

Kun tutkimuksia aiheesta ei löytynyt, oli dokumenttianalyysi menetelmänä työhöni sopivin, sillä aiheesta tuotettua muuta materiaalia löytyi lopulta hyvinkin paljon.

Dokumenttianalyysin tarkastelun kohteena voivat olla esimerkiksi tekstiksi muutetut haastattelut, www-sivut, lehtiartikkelit, vuosikertomukset, markkinointimateriaalit, ideointipalaverien muistiot, päiväkirjat, valokuvat, piirroksot, puheet, keskustelut, raportit ja muut kirjalliset materiaalit. Dokumentit voivat sisältää kaiken tutkittavasta ilmiöstä kirjoitetun, puhutun tai kuvatun materiaalin. Dokumenttianalyysin tavoitteena on analysoida aineistoa järjestelmällisesti ja luoda sanallinen ja selkeä kuvaus tutkittavasta asiasta sekä mahdollisista kehittämiskohteista. Sisällönanalyysillä pyritään tiivistämään ja selkeyttämään aineistoa. Analyysin tarkoituksena on lisätä informaatioarvoa ja tuottaa selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä. (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2015: 136.)

4.2 Aineiston haku ja valinta

Dokumenttianalyysiin olen hakenut aineistoa sosiaali- ja terveysalojen tietokannoista mm. CINAHL, ProQuest ja PubMed. Aineistohakua olen suorittanut myös verkkoselain Googlesta. Verkkotietokantojen lisäksi olen suorittanut manuaalista hakua aiheeseen liittyvien kirjoitusten lähdeluetteloista sekä Metropolian kirjastosta. Aineiston haussa käytin apuna informaation ohjausta.

Aineiston hakua suoritin seuraavista tietokannoista: Cinahl, PubMed, ProQuest hakusanoilla ”kättilö”, ”kättilönura”, ”midwives”, ”career”, ”healthcare career”, ”career pathways for midwives”, ”career development”. Google- haussa käytin samoja hakusanoja.

Suoritin Metropolian kirjastossa manuaalista hakua, lehdistä sekä kirjoista hakusanoilla ”kättilö(t) ” ja ”midwives”. Tämä ohjasi löytämään aiheeseeni sopivaa aineistoa.

Tiedonhaku-aulukko löytyy työn lopusta liitteenä (Liite 1.)

4.3 Aineisto ja aineiston analyysi

Jo aineistoa kerätessä tein alustavaa analyysia, jotta teoretieto ohjaisi täysin opinnäytetyön lopullista toteutusta kuten tutkimuskysymykseen vastaamista ja aineiston valintakriteerien muodostumista. Aineiston analyysia voidaan toteuttaa erilaisin menetelmin. Tässä työssä aion käyttää laadullista sisällön analyysia, joka tarkoittaa, että hankittu

tieto on jäsenneily helpommin ymmärrettävään ja tiivistettyyn muotoon aihealueen sisällä. (Kylmä & Juvakka 2007: 112.)

Aineistoni koostuu yhteensä kymmenestä (n=10) dokumentista. Dokumenteista kahdeksan (n=8) on lehtiartikkeleita, joista kuusi (n=6) on toteutettu haastattelemalla ja yksi (n=1) on tutkimuskyselyyn pohjautuva. Lisäksi aineistooni sisältyy yksi (n=1) nettiartikkeli. Koko aineistosta kuusi (n=6) artikkelia on suomenkielisiä ja ne kertovat suomessa työskentelevien kättilöiden työurista. Aineiston loput neljä (n=4) artikkelia ovat englanninkielisiä ja käsittelevät kättilöiden työuraa Iso-Britanniassa. Kaikki valitut dokumentit ovat vuosilta 2012–2022. Tutkimuskysymykseeni vastaa parhaiten kättilöiden kertomat henkilökohtaiset tarinat omasta työurasta, joten olen aineistoa kerätessä antanut haastattelulla toteutetuille artikkeleille ison arvon. Dokumenttianalyysin aineisto ja niiden sisältö löytyy tarkemmin selitettynä työn lopusta aineistotaulukosta (liite 2).

Aineiston englanninkieliset tekstit olen kääntänyt sana ja lause kerrallaan omien englannin kielen taitojeni mukaan sekä käyttänyt vieraampien sanojen kääntämisessä apuna useaa eri internetsanakirjaa. Tämän jälkeen vertasin saatuja käännöstuloksia keskenään ja käytin niistä osuvinta vaihtoehtoa ja muodostin lausekokonaisuuden sen mukaan.

Tässä työssä olen käyttänyt aineistolähtöistä eli induktiivista sisällönanalyysia. Induktiivinen sisällön analyysi koostuu kolmesta eri vaiheesta, jotka ovat redusointi, klusterointi ja abstrahointi. Analyysin tekeminen alkaa redusoinimisesta, jossa karsitaan epäolennainen tieto pois. Klusteroinnissa ryhmitellään alkuperäisilmaisut samankaltaisuuden perusteella alaluokkiin. Lopuksi abstrahoinnissa muodostetaan yläluokat ja muutetaan kielelliset ilmaisut teoreettisiksi käsitteiksi ja johtopäätöksiksi. (Tuomi & Sarajärvi 2018: 90–94.)

Aineistolähtöistä analyysia lähdetään tekemään pelkistämisen ja luokkien muodostamisen kautta. Analyysilla tavoitellaan aineiston tiivistämistä. Menetelmä aloitetaan esittämällä valitulle aineistolle määritelty tutkimuskysymys ja sen perusteella aineistosta poimitaan kaikki yhteensopivat ilmaisut. Nämä ilmaisut pelkistetään poistamalla tarpeettomat täytesanat ja muokkaamalla mahdolliset murre sanat kirjakieleksi. Tärkeää on kuitenkin säilyttää tiedonantajan alkuperäinen sisältö ja välttää omia tulkintoja. Tämä menetelmä auttaa tutkijaa löytämään ydinasioita aineistosta ja antaa mahdollisuuden tiivistää sen helpommin luettavaan ja ymmärrettävään muotoon. Menetelmää jatketaan

analysoimalla muodostettuja pelkistettyjä ilmaisuja keskenään ja etsitään samankaltaisuuksia tai vaihtoehtoisesti niiden eroavaisuuksia. Saman merkityksen omaavat ilmaisut sijoitetaan samaan alaluokkaan, joka nimetään mahdollisimman yksityiskohtaisesti ilmaisemaan sen sisältöä. Pällekkäisyydet tarkistetaan ja samansisältöiset alaluokat yhdistetään yläluokaksi. On tärkeää, että luokitukset ovat selkeitä ja ilmaisevat sen sisällön mahdollisimman tarkasti ja yksityiskohtaisesti. (Elo & Kajula & Tohmola & Kääriäinen 2022: 219–220.)

Olen työssäni päättänyt luokittelun yläluokkaan, sillä jatkaminen pääluokkaan ja siitä eteenpäin ei ole tutkimuskysymykseni ja työni kannalta oleellista. Esimerkin alaluokan muodostamisesta olen kuvannut taulukkoon 1.

Taulukko 1. Esimerkki alaluokan muodostamisesta

ALKUPERÄISILMAISU	KÄÄNNÖS	PELKISTETTY ILMAUS	ALALUOKKA
<i>"My contribution, as an action researcher in various maternity services in England enabled those services to move from being highly hierarchical to team based approaches where..." 10, 1</i>	"Toiminnan tutkijana olen edistänyt eri synnytyspalvelujen muutosta hierarkkisesta tiimipohjaiseen lähestymistapaan, jossa..."	Kätilö voi toimia toiminnan tutkijana.	Kätilön kouluttautuminen Iso-Britanniassa
<i>"I have almost 40 years experience in the NHS in England, including 20 years as an academic in various higher education institutions in the UK." 10, 1</i>	"Minulla on lähes 40 vuoden kokemus NHS:stä Englannissa, mukaan lukien 20 vuotta akateemisessa työssä eri korkeakouluissa Iso-Britanniassa."	Kätilö voi työskennellä opettajana.	
<i>"I add that I am also a student doing a PhD who does a bit of teaching." 2, 2</i>	"Lisään kuitenkin vielä olevani filosofian tohtori opiskelija, joka tekee vähän opettajan työtä."	Kätilö voi opiskella filosofian tohtoriksi.	
<i>"... I hope my research is the start of a research career that can influence the changes in the system and not just another paper in the pile of evidence which is ignored by those who have the power to implement it." 2, 2</i>	"...toivon, että tekemäni tutkimukset ovat tutkijan urani alku, jotta voin auttaa kehittämään systeemiä, eikä kyseessä ole vain paperi muiden joukossa heille, joilla on valta käyttää sitä"	Kätilö voi työskennellä tutkijana.	
<i>"...but I do feel that I have made the huge step of transformation from the security of a full-time job and my identity as a clinical midwife to that of an academic midwife." 2, 2</i>	"...mutta tunnen, että olen ottanut ison askeleen jättäessäni kokopäivätyön ja identiteetin kliinisenä kätilönä, siirtyäkseni akateemiseksi kätilöksi."	Kätilö voi tehdä akateemista työtä.	
<i>"After 2 years I went on to do a full time funded master's" 2, 1</i>	"Kahden vuoden jälkeen lähdin suorittamaan maisterin tutkintoa kokopäiväisesti."	Kätilö voi opiskella maisteriksi.	

5 Tulokset

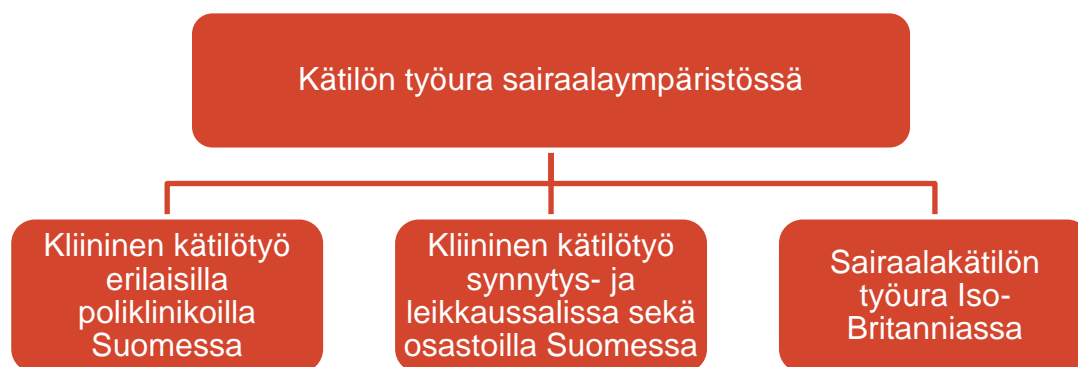
Analyysissä muodostui kolme yläluokkaa, joiden alle olen tarkentanut tuloksia alaluokkien mukaan. Suomen ja Iso-Britannian tulokset ovat jokaisessa aihealueessa jaettu omiin kappaleisiinsa alaluokkien mukaan. Alaluokista muodostuneet yläluokat pitävät sisällään sekä Suomen että Iso-Britannian kappaleet.

Tulokset aloitetaan käymällä läpi kätilön uramahdollisuuksia sairaalaympäristössä Suomessa ja Iso-Britanniassa. Tarkastelen missä yksiköissä kätilöt voivat sairaaloissa työskennellä sekä millaista työtä he siellä tekevät. Tämän jälkeen tarkastelen tuloksia kätilön työurasta sairaalan ulkopuolella. Kappaleeseen sisältyy kätilöiden erilaiset toimintaympäristöt, kätilöyrittäjäyys, kolmas sektori sekä Iso-Britanniassa toimivat itsenäiset kätilöt. Viimeisessä kappaleessa tarkastelen kätilön kouluttautumista osana työuraa. Tämä pitää sisällään erilaiset lisäkoulutukset ja jatkokoulutusmahdollisuudet sekä Suomessa että Iso-Britanniassa. Jokaisessa kappaleessa on nostettu esiin aineistossa esiintyvien kätilöiden aitoja uratarinoita.

Tulokset osiossa olen viitannut aineistona käytettyihin dokumentteihin artikkelitaulukossa (liite 2) esitetyillä numeroilla. Selventääkseni ilmauksien alkuperäisyyttä dokumentissa, mainitsen myös mahdolliset sivunumerot tekstiviitteessä.

5.1 Kätilön työura sairaalaympäristössä

Sairaalaympäristöllä tässä tapauksessa tarkoitetaan valtioiden julkisia terveydenhuollon laitoksia. Yli puolet suomalaisista kätilöistä työskentelee kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa, pääasiassa sairaaloissa ja poliklinikoilla. (9, 32.)

Kuvio 1. Kätilön työura sairaalaympäristössä

5.1.1 Kliininen kätilötyö erilaisilla poliklinikoilla Suomessa

Kätilöt voivat sairaalaympäristössä työskennellä erilaisilla poliklinikoilla. Kätilöt toimivat yleensä poliklinikoilla työparina yhdessä lääkärin kanssa. Poliklinikoilla ja päiväkirurgisissa yksiköissä kätilöt osallistuvat potilaan hoitoon ennen ja jälkeen toimenpiteen sekä sen aikana. Kätilöt seuraavat potilaan tilaa toimenpiteen aikana ja huolehtivat heidän turvallisuudesta. (3: 12) Näissä yksiköissä kätilön työnkuva on monipuolinen ja potilaan hoito on hyvin kokonaisvaltaista.

Joskus kätilöt pitävät poliklinikoilla myös itsenäisiä vastaanottoja. Gynekologian poliklinikoilla kätilöt pitävät itsenäisesti mm. infertiliiteetti-, inkontinenssi- ja syöpähoitajavastaanottoja. Kätilöiden toimenkuvaan voi poliklinikoilla kuulua myös sytostaattihoidojen antaminen. (3: 12.) Eräs kätilö onkin luonut uraansa jo yli 20 vuoden ajan Naistentautien poliklinikalla. (6: 7).

Kätilöt voivat työskennellä ja luoda uraansa myös äitiyspoliklinikalla. Siellä he työskentelevät raskaana olevien ja heidän perheidensä kanssa. Äitiyspoliklinikan kätilöt voivat pitää itsenäisiä vastaanottoja, joissa he voivat tehdä esimerkiksi ultraäänitutkimuksia. (3: 12.) Itsenäistä työskentelyä kätilö pääsee tekemään myös potilashotellin kätilöpoliklinikalla. Kätilö voi työskennellä samanaikaisesti sekä lapsivuodeosastolla että kätilöpoliklinikalla. Erään kätilöpoliklinikalla työskentelevän kätilön mukaan kyseinen poliklinikkatyö tuo mukavaa vaihtelua muun työn oheen ja työn parhaana puolena hän kokee ehdottomasti olevan hoidon jatkuvuus, kun pystyy hoitamaan samoja perheitä sekä osastolla että poliklinikalla. Näiden poliklinikoiden lisäksi kätilö voi työskennellä myös synnytyspelkovastaanotolla. (6: 4, 6.)

Kätilöitä löytyy myös imetyspoliklinikoilta. Siellä heillä on keskeinen rooli äitien auttamisessa oppimaan imetyksestä ja tukemaan heitä sen opettelussa. Suomessa imetyspoliklinikoilla työskentelee useita työntekijöitä, ja useimmiten he ovat kätilöitä. Imetyspoliklinikan kätilöillä voi olla imetykseen liittyviä erityiskoulutuksia tai muuta asiaan kuuluvaa koulutusta tai osaamista. Joillakin vahva työkokemus imetysasioista riittää. Useimmiten imetyspoliklinikan kätilöt tekevät jotakin toista työtä samanaikaisesti. (6: 5–6.)

Kätilöt voivat työskennellä myös lapsettomuuspoliklinikalla. Eräs kätilö on luonut pitkän uran erilaisissa yksiköissä, kunnes tie vei lapsettomuuspoliklinikalle, jonka hoitotiimin vastuuhoidajaksi hänet nimettiin muutaman vuoden työssä olon jälkeen. Hän on toiminut kätilönä myös naistentautien poliklinikalla sekä äitiyspoliklinikalla uransa aikana. (6: 7.)

Eräs kätilö, joka on ensin valmistunut sairaanhoitajaksi ja sen jälkeen kätilöksi, työskentelee päivisin seksuaalineuvontapoliklinikalla. Vaikka hänen päätoiminen työnsä onkin muualla, hän nauttii seksuaalineuvontapoliklinikalla työskentelystä ja pitää sitä tervetulleena vaihteluna. (6: 8.)

5.1.2 Kliininen kätilötyö synnytys- ja leikkaussalissa sekä osastoilla Suomessa

Kätilöt työskentelevät synnytys- ja leikkausaleissa sekä erilaisilla osastoilla niin naistentautien eli gynekologisten potilaiden parissa kuin äitien, vauvojen ja heidän perheiden parissa lapsivuodeosastolla. Synnytys-, prenataali- ja gynekologian vuodeosastoilla kätilöt työskentelevät yhdessä toisten kätilöiden, sairaanhoitajien, lastenhoitajien, perushoitajien ja lääkäreiden kanssa. Erityisesti synnytysaleissa, kätilöt tekevät hyvin itse näistä työtä synnyttävän perheen parissa. Synnytysaleissa tilanteet saattavat kuitenkin muuttua nopeasti, jolloin voidaan tarvita lääkärin konsultaatiota. (3: 12.)

Kätilöt voivat varioida työskentelyään erilaisiin muotoihin ja paikkoihin. Kätilöt voivat tehdä esimerkiksi kaksivuorotyötä synnytysalissa (5: 4). He voivat työskennellä poliklinikan lisäksi enimmäkseen vierihoido-osastolla, mutta tehdä myös työtä synnytysalin puolella. Näissä kaikissa paikoissa he voivat työskennellä vaikka samanaikaisesti. Eräs kätilö onkin toiminut uransa aikana useissa eri työtehtävissä sekä ympäristöissä, myös leikkaus- ja synnytysalissa (6: 5, 5: 7.) Kätilö voi kuitenkin tehdä pitkän työuransa vain nimenomaisesti synnytysaliosastossa synnytysten parissa. (4: 12.)

Kätilöt voivat työskennellä myös naistentautien osastolla. Eräs kätilö onkin valmistumisensa jälkeen työskennellyt ensin naistentautien osastolla Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Lopulta hänen elämänsä vei Poriin, jossa hän jatkoi uraansa naistentautien parissa osastolla. Myöhemmin hän sai vakituisen toimen Satakunnan keskussairaalan synnytysosastolta. (4: 12.) Kätilö voi työskennellä myös lapsivuodeosastolla ja tehdä toista työtä sen ohessa (6: 6).

5.1.3 Sairaalakätilön työura Iso-Britanniassa

Royal College of Midwives:n koulutus- ja opetuspäällikön mukaan moni valmistunut kätilö viettää ainakin vuoden jopa kaksi jossakin äitiyksikössä saadakseen enemmän itseluottamusta, kokemusta ja oppia äitiyksiköiden toiminnasta. Erityisesti kätilöiden, jotka työskentelevät perheiden parissa kotona, on hyvä tietää miten järjestelmät toimi-

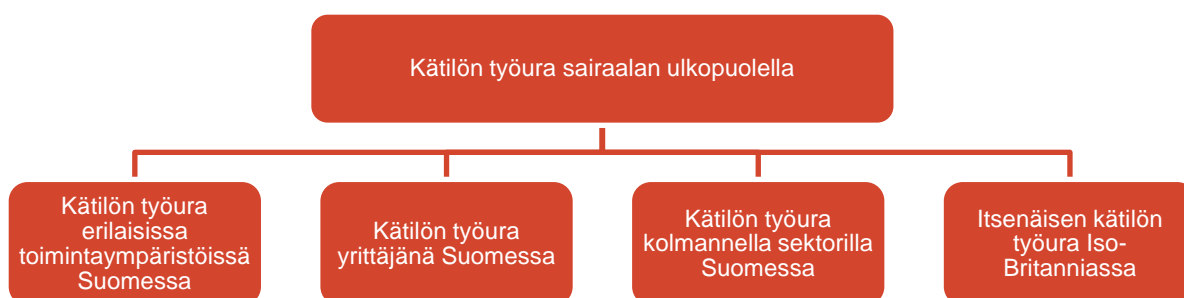
vat sairaalassa, mikäli asiakas täytyy sinne siirtää. (1.) Moni pääsääntöisesti itsenäisenä kätilönä toimiva työskenteleekin uransa aikana samanaikaisesti myös sairaalan riveissä, ainakin osa-aikaisesti. (1.)

Eräs brittikätilö aloitti työt valmistumisensa jälkeen University College of London Hospitalsin NHS Foundation Trustissa ja muutti myöhemmin Guy's and St Thomas' NHS Foundation Trustiin, jossa hän työskentelee tälläkin hetkellä. Hän kertoo tekevänsä pääsääntöisesti töitä omassa yrityksessään, mutta päivien vaihdellessa hän käy samanaikaisesti töissä myös sairaalassa. Siellä hän työskentelee niin matalan kuin suuren riskin synnytyksissä. (8.)

Myös eräs toinen brittikätilö kertoo omista kokemuksistaan kätilön uran alussa. Hän kertoo oppineensa vasta valmistuneena kätilönä paljon. Kulttuuri osastolla, jonne hän päätyi työskentelemään oli hyvin erilainen kun paikoissa, joissa hän oli ollut harjoitteleissa. Osasto oli pienempi ja sen vuoksi myös kotoisampi. Vuosia kului ja hän oli päättänyt lähteä jatko-opiskelemaan. Samalla kun hän opiskeli yliopistossa, hän teki kokojan klinistä työtä sairaalassa. Kliinisen kätilön työura oli ollut hänelle hyvin tärkeä ja hän kertookin rakastaneensa työskennellä käytännön kätilön työssä sairaalassa. (2.) Eräs brittikätilö kertoo myös yhdistäneensä klinisen ja akateemisen työn. Hän työskenteli Englannissa eräässä yliopistossa ja klinisenä kätilönä paikallisessa synnytyskeskuksessa sekä yhteisökätilönä samanaikaisesti ennen kuin hän sai viran Länsi-Skotlannista. (10, 1.)

5.2 Kätilön työura sairaalan ulkopuolella

Kätilöt voivat työskennellä erilaisissa toimintaympäristöissä ja työtehtävissä myös sairaalan ulkopuolella.

Kuvio 2. Kätilön työura sairaalan ulkopuolella

5.2.1 Kätilön työura erilaisissa toimintaympäristöissä Suomessa

Kätilöt ovat monipuolisia ammattilaisia, joiden osaamista voidaan hyödyntää monessa eri toimintaympäristössä (3, 12).

Yritysmaailma on toiseksi suurin kätilöiden työllistäjä, ja noin 11 prosenttia YAMK- ja AMK-kätilöistä työskenteleekin liike-elämän parissa. Vaikka palkka ja työajat saattavat olla syynä siihen, että jotkut kätilöt asettuvat yrityspuolelle töihin, nykyinen kätilökoulutus ja monipuolinen osaaminen antaa myös hyvät eväät vuorovaikutus- ja esiintymistaidoille. Tämän vuoksi jotkut kätilöt ovat löytäneetkin kutsumuksensa esimerkiksi sairaalatarvikkeiden markkinoinnin parissa. (9, 32.)

AMK-tutkinnon suorittaneita kätilöitä on töissä myös muilla työnantajilla ja valtion palveluksessa (9, 32). Toisinaan kätilöt saattavat löytää työuransa hyvinkin kaukaa kliinisen kätilön töistä. Esimerkiksi yksi koulutukseltaan oleva kätilö, on siirtynyt urallansa poliittikan maailmaan toimiessaan kansanedustajana Suomen Keskusta puolueessa sekä Helsingin kaupunginvaltuustossa. Myös eräs toinen kätilö on siirtynyt toteuttamaan uraansa toisaalle Vantaan kaupunginvaltuutettuna. Jopa eräs Yleisradion toimittaja, koulutukseltaan kätilö on yhdistänyt kätilön ja toimittajan taitonsa ja kirjoittanut mm. suomalaisen sairaalasyntytyksen historian kirjan *"Suomi synnytti – Kätilöiden kertoma"*. (9, 32.)

5.2.2 Kätilön työura yrittäjänä Suomessa

AMK- tutkinnon suorittaneista kätilöistä noin yksi prosentti on yrittäjiä vuonna 2017–2021 toteutetun urakyselyn mukaan (9, 32). Yrittäjäkätilön taidot ovat monipuolisia ja käytännöllisiä. Kätilökoulutuksen tuoman osaamisen lisäksi heillä voi olla osaamista esimerkiksi akupunktiosta, vyöhyketerapiasta, hypnoterapiasta sekä kuumakivi- ja päähieronnoista. (9, 32.)

Kätilö voi aloittaa työuransa vaikka heti valmistumisen jälkeen samana vuonna yrittäjänä. Eräs yrittäjäkätilö kertoo, että opintojen aikana hän oli harjoittelussa Meksikossa, jossa hän pääsi työskentelemään kotisyntytysten parissa. Harjoittelu sekä omakohtainen kokemus kotisyntytyksestä lopulta vahvasti hänen päätöstä perustaa oma yritys. Suomessa kotisyntytyksiä voi toteuttaa vain yrittäjyyden kautta, joten yrittäjäksi ryhtyminen oli hänen ainoa vaihtoehtonsa. Hän työskentelee yrityksen avulla kotisyntytyksien parissa, doulana sairaalassa sekä tarjoaa raskauden ja synnytyksen jälkeistä valmennusta. Hän kouluttaa myös muita synnytyksien parissa työskenteleviä. (5, 12.)

Yrittäjäkättilö voi oman yrityksen kautta tarjota palveluita perheille, kuten synnytysvalmennusta, doulana toimimista, luennointia, antaa tukea vaikeissa elämäntilanteissa raskauden aikana sekä auttaa erilaisissa imetysongelmissa. Eräällä kättilö yrityksen perustajalla oli jo kymmenen vuoden työkokemus alalta, kun hän jatkoi urallaan palkansaajasta yrittäjäksi. (5, 12–13.)

Kättilö voi kuitenkin myös tehdä pitkän vuosikymmeniä kestäneen työuran muissa kättilön työtehtävissä, ja käynnistää oman yrityksen myöhemmin esimerkiksi toiminimellä. Sen avulla voi tarjota monipuolisia kättilöpalveluja synnytysvalmennuksesta kotisyntymyksiin, sekä osaamisen ja ammattitaidon myötä vaikka TCM-akupunktiohoitoja vauvasta vaariin. (5, 13.) Joskus kättilöillä on toinen työ yrittäjyyden ohella sairaalan riiveissä esimerkiksi synnytysosaluissa (6, 4.). Toisinaan yrittäjyys taas tuo riittävän elannon. (5, 12–14.)

5.2.3 Kättilön työura kolmannella sektorilla Suomessa

Kättilöillä on mahdollisuuksia tehdä työtä myös kolmannella sektorilla. Esimerkiksi YAMK-tutkinnon suorittaneiden jakaantuminen eri sektoreille on tasaista heti kuntasektorin ja yrityspuolen jälkeen. YAMK-tutkinnon suorittaneista kättilöistä 11 prosenttia jakaantuu ammattikorkeakouluihin, järjestö- tai säätiötehtäviin tai työskentelee jossakin muualla. Vastaavasti AMK-tutkinnon suorittaneista 4 prosenttia työskentelee järjestö- ja säätiötehtävissä. (9, 32.)

Eräs kättilö-tohtori harrastaa matkailua Afrikassa. Osalla reissuista hän on toiminut vapaaehtoistyöntekijänä. Hän on viettänyt uransa aikana myös puolen vuoden vuorotteluvapaansa Tansaniassa, missä hän työskenteli paikallisessa synnytysosastolla. Vuonna 2020 matkustaessaan Afrikkaan hän työskenteli Terve Tansania -hankkeessa Ilmebulan sairaalassa.

Joillekin kättilöille avustustyö on lähellä sydäntä. Syyskuun puolivälissä vuonna 2019 eräs kättilö sai tiedon mahdollisuudesta lähteä töihin Mosulin kaupunkiin. Hän lähti kättilöksi Lääkärit Ilman Rajoja -järjestön perustamalle Al Rafadainin äitiysklinikalle. (4, 9.) Samaa aikaan hänen kanssaan synnytysosastolla työskenteli toinen kokeneempi kättilö, joka oli myös Lääkärit Ilman Rajoja -järjestön komennuksella. Artikkelissa hän kertoo kättilön vaativista työtehtävistä komennuksilla. Hänen mukaan kättilön pitäisi pystyä itsenäisesti hoitamaan perätila ja imukuppi synnytykset sekä tekemään MVA-imuja ja laittamaan kierukoita ja ehkäisykapseleita. Eli kättilön tulisi pystyä tekemään kaikkea,

mitä lääkäritkin tekevät kunhan siihen ei liity leikkausta. Myös ultraäänen tekeminen pitää olla hallussa. (4, 12.)

Työtehtävät voivat vaihdella erilaisten projektien tai kohderyhmien mukaan. Usein avustusmaissa on tarvetta myös kouluttamiselle. Lääkärit Ilman Rajoja- järjestön kautta avustustyöhön lähtevällä kättilöllä tulee olla kokemusta kättilönä toimimisesta ainakin kaksi vuotta. (4, 13.)

5.2.4 Itsenäisen kättilön työura Iso-Britanniassa

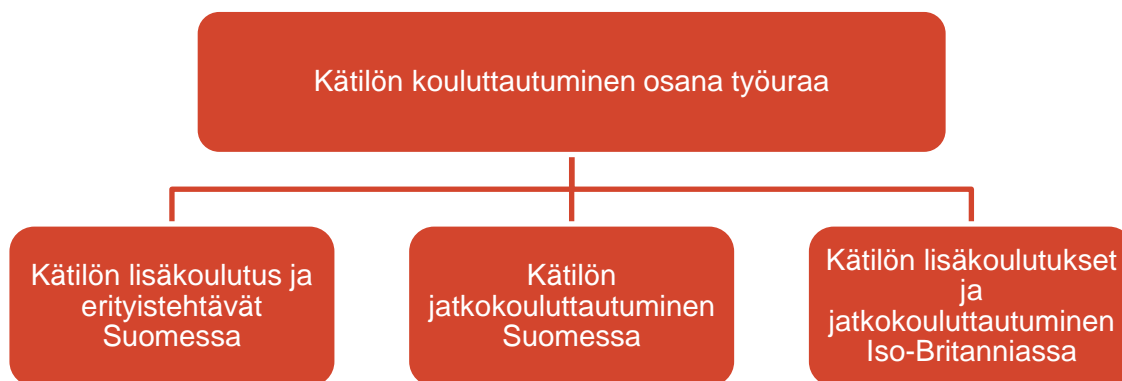
Iso-Britanniassa kättilöt voivat työskennellä itsenäisinä kättilöinä. Arviolta 200 itsenäistä kättilöä työskenteli Iso-Britanniassa vuonna 2016. Monet itsenäisenä kättilönä toimivat ovat itsenäisiä ammatinharjoittajia, mutta osa heistä työskentelee yksityisissä yrityksissä tai on perustanut yhteisen yrityksen muiden kättilöiden kanssa. Osa itsenäisistä kättilöistä työskentelee osa-aikaisesti myös sairaalassa. Itsenäiseksi kättilöksi erikoistumisen voi Iso-Britanniassa valita jo suoraan koulutuksen aikana. Tällöin sen ei vaadi ylimääräisiä koulutuksia tai muita suorituksia. Itsenäisenä kättilönä työskentelyyn voi kuitenkin muusta kättilön työkokemuksesta olla hyötyä. Useimmiten tämän vuoksi he työskentelevätkin ensimmäiset vuodet valmistumisen jälkeen erilaisissa äitiisyksiköissä (1.)

Itsenäisenä kättilönä toimiminen antaa mahdollisuuden tarjota perheille parempaa hoidon jatkuvuutta. Itsenäiset kättilöt antavat tukea raskaana oleville ja heidän perheilleen läpi raskausajan aina synnytykseen saakka. Tyypillisiä asiakkaita itsenäisille kättilöille ovat ne raskaana olevat, jotka haluavat synnyttää kotona. Itsenäiset kättilöt voivat myös osallistua sairaala synnytyksiin tarjoamalla tukea synnyttäjälle, sairaalassa synnytyksestä vastaavan kättilön lisäksi. (1.)

Eräs brittikättilö työskenteli aiemmin NHS:n palveluksessa, mutta halusi tarjota parempaa palvelua raskaana oleville. Nykyisin hän työskenteleekin itsenäisenä kättilönä West Midlandsissa. Hänen itsenäisen kättilön työ on tällä hetkellä kuitenkin rajoittunutta vakuutusasioiden vuoksi. Tämän takia hän ei pysty tarjoamaan kotisyntyisiä niistä kiinnostuneille. Onneksi hänellä on kuitenkin nollatuntisopimus erään yksityisen synnytyskeskuksen kanssa, jossa hän pääsee tarjoamaan tukeansa synnyttäjille. (1.)

5.3 Kätilön kouluttautuminen osana työuraa

Kätilö voi kehittää itseään ja omaa uraansa erilaisin keinoin. Oman ammattitaidon lisääminen ja kehittäminen luo uusia mahdollisuuksia jatkaa uralla eteenpäin.

Kuvio 3. Kätilön kouluttautuminen osana työuraa

5.3.1 Kätilön lisäkoulutus ja erityistehtävät Suomessa

Kätilöt voivat hankkia lisäkoulutusta hyödyntääkseen erilaisia työmahdollisuuksia alalla. Ultraääniä tekevät kätilöt ovat suorittaneet lisäkoulutuksen, joka mahdollistaa ultraäänitutkimuksien tekemisen äideille raskausaikana. Eräässä yksikössä äitiysultraäänien parissa työskentelee viisi pääosin sikiöseulontoja tekevää kätilöä. Ainakin neljällä yksikössä työskentelevällä kätilöllä on lisäksi myös terveydenhoitajan pätevyys. Lisäksi yksi heistä on suorittanut klinisen ultraäänihoidon koulutuksen ja kaksi muuta ovat suorittaneet eräänlaisen jatkokoulutuksen ultraäänien tekemiseen toimipaikkakoulutuksensa lisäksi. (6, 8.)

Samaisessa artikkelissa mainitaan synnytyspelkopoliklinikalla työskentelevien kätilöiden monipuolisesta osaamisesta. Usealla sype- kätilöllä on jonkinlainen erityisosaamisalue, jota he pystyvät käyttämään työssään. Heillä voi olla osaamista mm. akupunktiosta, vyöhyketerapiasta, rentoutumisvalmennusosaamisesta sekä hengityskoulusta. Yhdellä kätilöllä on myös kriisityön koulutusta taustalla ja toinen kätilö opiskelee pari- ja perhepsykoterapiaa työnsä ohessa. (6, 4.) Myös imetyspoliklinikalla työskentelevillä kätilöillä voi olla erilaisia lisäkoulutuksia käytynä. Artikkelissa mainitaan kyseisellä poliklinikalla työskentelevän neljä kätilöä, joilla on imetyskouluttajakoulutus ja yhdellä kätilöllä IBCLC- koulutus. 5, 6

Suomessa Kätilöliitto tukee kätilöiden urakehitystä myöntämällä tarkoin perustein erikoisasiantuntijanimikkeitä. Kyseistä nimikettä on mahdollista hakea kahdella eri päätoiminta-alueella: Naisen terveyden erikoisasiantuntija, joka keskittyy seksuaali- ja nais-tentauteihin liittyvään kätilötyöhön, sekä äitiyshuollon erikoisasiantuntija, joka puolestaan painottuu raskauden- ja synnytyksenaikaiseen sekä imeväisikäisten kätilötyöhön. Kätilötyön erikoisasiantuntijoilla (highly skilled worker) on siis erityisosaamista, joka mahdollistaa heidän työskentelynsä vaativissa asiantuntijatehtävissä. Hoitotyön erikoisasiantuntijat ovat vastuussa potilaiden hoidon suunnittelusta ja hoitotyön johtamisesta. He ohjaavat muita terveydenhuollon ammattilaisia ja toimivat yhdessä lääkäreiden ja muiden terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa. Näin ollen he pitävät huolen, että terveyttä edistävät ja parantavat hoitotoimenpiteet saadaan toteutettua myös käytännössä. (3, 13.)

5.3.2 Kätilön jatkokouluttautuminen Suomessa

Kätilö voi lähteä jatkokouluttautumaan valitsemalleen polulle esimerkiksi yliopistoon. Kliinisen kätilötyön uralla voi tapahtua käännteitä, jotka ajavat pohtimaan jatko-opintoja mm. opettajan työtä. Yliopistoon voi hakeutua opiskelemaan esimerkiksi hoitotieteitä. (7, 36.) Eräs kätilö-tohtori valmistui muutaman opintovuoden jälkeen terveystieteiden maisteriksi ja sai mahdollisuuden aloittaa apulaisosastonhoitajan työt tutussa sairaalassa, jossa hän oli jo kätilön uraansa tehnyt. Samaan aikaan hän aloitti myös väitöskirjattajana Oulun yliopistolla ja väitöskirjatutkija hänestä tulikin suoraan maisteriksi valmistumisen jälkeen. Väitöskirjaa tehdessä hän työskenteli samanaikaisesti opettajana eräässä yliopistossa. Myöhemmin hän aloitti työnsä kliinisen hoitotyön asiantuntijan tehtävissä. (7, 37.) Hän itse kokee uransa käännekohtaksi lähiesihenkilön tehtäviin pääsyn, sillä sen avulla hän pääsi tarkastelemaan työtä aivan uudesta näkökulmasta (7, 38).

Jatkokouluttautumisen myötä tehtäväkenttä on monipuolinen. Eräs jatkokouluttautunut kätilö tekee ultraäänitutkimuksia vuosittain reilu tuhat kappaletta, mutta niiden lisäksi hänkin työskentelee lähiesimiestehtävissä. (6, 8.)

Kätilöt voivat hankkia lisää ammattiosaamista jatkamalla opintojaan myös ammattikorkeakoulussa esimerkiksi seksuaalineuvojaksi ja siitä edelleen seksuaaliterapeutiksi. Tämä mahdollistaa kätilön työskentelyn oman päätyön lisäksi myös esimerkiksi seksuaalineuvontapoliklinikalla. (6, 8.)

5.3.3 Kätilön lisäkoulutukset ja jatkokouluttautuminen Iso-Britanniassa

Iso-Britanniassa työskentelevät kätilöt voivat kehittää osaamistaan ja kouluttautua uralaan eteenpäin. Eräs brittikätilö on suorittanut useita lisäkursseja valmistumisen jälkeen mm. eräänlaisen mentorointikurssin, jonka ansiosta hän voi opettaa kätilöopiskelijoita heidän koulutuksen aikana. Hän kertoo haaveistaan suorittaa perinataalisen mielenterveyskurssin, jonka myötä hän voisi jonain päivänä erikoistua perinataaliseksi mielenterveyskätilöksi. (8.)

Yksi tutkija kätilö kertoo lähteneensä suorittamaan maisterin tutkintoa kokopäiväisesti ja samaan aikaan tehneen töitä NHS:n palveluksessa. Valmistumisen jälkeen hän alkoi etsiä uusia töitä, jossa hän pääsisi vaikuttamaan ja kehittämään. Kun The University of Salford mainosti opettajan paikkaa, päätti hän hakea sitä. Myöhemmin hän saikin kyseisen paikan ja jatkoi urallaan opettajan työssä. (2, 1.) Kuitenkin uusia ihmisiä tavatessaan hän esittelee itsensä aina ensin kätilöksi. Tämän jälkeen hän lisää olevansa myös filosofian tohtori, joka tekee hieman opettajan töitä. Hän kertoo pitävänsä opettajan työstä, mutta toivoo, että hänen tekemänsä tutkimukset olisivat alku myös tutkijan uralle. (2, 2.)

Myös eräs kätilö professori on toiminut 20 vuotta opettajana eri korkeakouluissa Iso-Britanniassa. Uransa aikana hän on tehnyt töitä myös toiminnan tutkijana, jonka avulla hän on mm. edistänyt synnytyspalveluiden toimintatapoja enemmän perhekeskeisiksi ja asiakaslähtöisiksi. (10, 1.)

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Kätilöiden rooli terveydenhuollossa on perinteisesti liittynyt synnytykseen ja synnyttäjien hoitoon, mutta he ovat tärkeä osa naisen ja koko perheen hoitoa. He voivat työskennellä julkisella tai yksityisellä sektorilla, ja heidän työpaikkansa voivat vaihdella sairaalatyöstä esimerkiksi kotisyntytyksiin.

Kuitenkaan kätilöiden koulutus ja osaaminen eivät rajoitu vain synnytyksiin, vaan he voivat hoitaa myös muita gynekologisia ja seksuaaliterveyteen liittyviä ongelmia. Näin ollen työura voi olla monipuolinen ja hyvin haastavakin, mutta myös erittäin palkitseva.

Kätilö voi valita urapolukseen klinisen kätilön uran, joka pitää sisällään enemmän käytännön kätilön työtä esimerkiksi synnytysosalissa, lapsivuodeosastolla, naistentautien poliklinikalla tai muissa hoitotyön tehtävissä. Vaikka kätilö valitsisi työurakseen klinisen kätilöyden, ei tämä tarkoita, että työura täytyisi tehdä yhdessä ja samassa yksikössä. Kätilön koulutus on mahtava siinäkin mielessä, että se antaa osaamisen ja tietotaidon monelle eri osa-alueelle, jonka vuoksi työpaikan vaihto ja oman ammattitaidon hyödyntäminen erilaisissa ympäristöissä on mahdollista. Nykypäivänä harvoin valitaan enää eläketyöpaikkaa, vaan vaihtuvuus työpaikoilla on suurta. Vaikka yksiköissä tarvitaan kokeneita kätilöitä, jotka osaavat tarvittaessa auttaa muita, tuntevat talon tavat ja tietävät paljon teoriassa, koen henkilökunnan vaihtuvuuden osittain myös positiivisena asiana jos asiaa ajattelee yksilöllisesti. Mitä useammassa työpaikassa on uransa aikana toiminut, sitä enemmän henkilölle kertyy osaamista, jota hän voi hyödyntää. Kuitenkin, vaikka päätyisi työskentelemään samassa työpaikassa valmistumisesta eläkkeeseen asti, on kyseessä silti omanlaisensa urapolku. Näin ollen kokeneet kätilöt pysyvät tarjoamaan uusille kätilön aluille omaa osaamistaan ja täten jatkaa kätilöiden huikeaa tietotaitoa aina eteenpäin.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että terveydenhuollon alalla työskentely vaatii jatkuvaa oppimista ja kehittymistä. Kätilöiden pätevyyden ja osaamisen ulottuessa moneen hyvinkin erilaiseen alueeseen, on aktiivinen oman osaamisen kehittäminen varsin tärkeää koko työuran aikana. Tämä mahdollistaa matalamman kynnyksen siirtyä ja työskennellä erilaisissa yksiköissä. Se lisää myös mahdollisuuksia saada erilaisia työtehtäviä omassa sen hetkisessä työpaikassa. Tämä on tärkeää ammattitaidon ylläpitämisen ja sen kehittämisen sekä oman urapolun luomisen kannalta.

Mielenkiintoista tulosten osalta oli se, miten erilaista kätilöntyö on Iso-Britanniassa kuin Suomessa. Esimerkiksi se, miten itsenäisen kätilöyden voi valita jo koulussa opiskeluaikana. Iso-Britanniassa ja Suomessa synnytyskulttuuri näyttäytyy siis hyvin erilaisina. Yksi suuri etu itsenäisten kätilöiden työssä on se, että he voi määritellä oman aikataulunsa ja työskennellä sen avulla joustavammin. Itsenäisesti toimiva kätilö voi myös tarjota yksilöllistä hoitoa asiakkailleen ja perheille, jotka etsivät vaihtoehtoja synnytyselle sairaalassa. Kuitenkin ne itsenäiset kätilöt, jotka tekevät työtä osa-aikaisesti myös sairaalassa, työskentely antaa mahdollisuuden ylläpitää suhteita ammattilaisverkostoon ja saada sitä kautta lisää kokemusta alalta. Suomessa itsenäisen kätilön työnkuvaa vastaa yrittäjä kätilönä toimiminen, vaikka niiden sisällä on lopulta hyvin paljon eroja. Itsenäisenä kätilönä toimiminen vaatii vastuullisuutta ja liiketoimintaosaamista. Itsenäinen kätilö tarvitsee asianmukaiset vakuutukset tietynlaiseen toimintaan ja on vastuussa

omasta liiketoiminnastaan, joka voi pitää sisällään markkinoinnin, asiakassuhteiden ylläpidon sekä laskutuksen. Kuitenkin itsenäisesti toimivien kättilöiden tarjoama hoito on usein yksilöllisempää ja henkilökohtaisempaa, mikä voi parantaa synnytyskokemusta ja näin ollen koko prosessia. Näen itsenäisen kättilön työskentelyn positiivisena vaihtoehtona sairaalakättilöydelle.

6.2 Eettisyys

Kirjallista työtä tehdessä olen noudattanut hyvää ja rehellistä tutkimuskäytäntöä ja pyrkinyt pohtimaan ja kehittämään omaa toimintaani läpi työn. Lähteet, joihin olen työssäni viitannut ovat tuoreita, virallisia ja asianmukaisia. Materiaaliin viitattaessa olen ottanut huomioon ammattietiikan eli arvot, normit, eettiset periaatteet sekä hyveet, jotka ovat myös hyvän tutkimusetiikan noudattamisessa oleellisia. Internet on helppo ja monipuolinen lähde hakea ja löytää tietoa ja tutkimuksia omaan työhön. Täytyy kuitenkin muistaa, että internetistä otetun tiedon tulee olla julkista, laillista ja eettisesti perusteltua. Raja yksityisyyden ja julkisuuden välillä on internet-lähteissä häilyvä, ja asian suhteen tulee olla todella tarkkana. (Kuula 2011: 14, 24.)

Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta on luonut ohjeen hyvästä tieteellisestä käytännöstä, jota noudattamalla hyvä tutkimusetiikka säilyy läpi työn. Eurooppalaisen tutkimuseettisen ohjeistuksen mukaan hyvän tieteellisen käytännön peruseriaatteisiin kuuluvat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. (Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta 2023: 11–12.)

Tarkastelin työn edetessä kyseistä ohjetta ja pyrin pohtimaan tekemääni. Suunnitelmani oli avoin ja oikeudenmukainen, ja myös opinnäytetyön ohjaava lehtori piti siitä huolen läpi työn. Tutkimuksessani on käytetty paljon lehtiartikkeleita, jotka perustuvat muiden tekemiin haastatteluihin. Tuloksia kirjoittaessa tuli ottaa huomioon artikkeleihin haastateltujen kättilöiden anonymiteetti. Vaikka alkuperäisissä artikkeleissa nousee esille henkilöiden nimiä, ei opinnäytetyössäni niitä ole suotavaa käyttää. Tämän vuoksi olen käyttänyt nimien sijasta sanoja ”eräs” ja ”yksi”, jos asiaa ei ole henkilökohtaisen uran vuoksi voinut yleistää, mutta on tulosten kannalta ollut merkityksellistä säilyttää. Olen pyrkinyt käsittelemään tuloksia asialähtöisesti ja käyttänyt sanaa ”kättilöt”, jos se on ollut samankaltaisuuksien vuoksi mahdollista. Lisäksi työssä on käytetty asianmukaisesti Metropolian kirjallisen työn ohjeita lähdeviittauksissa sekä lähdeluettelossa, jonka avulla suodaan arvostus alkuperäisen lähteen tekijälle.

Opinnäytetyötä on tarkastettu satunnaisesti Turnitin-plagioinnintarkastusohjelmalla jo työn teko vaiheessa sekä vielä kerran lopuksi valmiin työn osalta. Plagioinnin tarkastaminen lisää työn eettisyyttä. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2020: 7.) Lopullinen samankaltaisuuden tulos turnitista oli 9%, joka koostui pääosin opinnäytetyön otsikoista ja lähteistä.

6.3 Luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan seuraavilla kriteereillä: uskottavuus, vahvistettavuus, reflektiivisuus ja siirrettävyys. Uskottavuudella tarkoitetaan sekä tutkimuksen että sen tulosten uskottavuutta ja sitä, että se osoitetaan tutkimuksessa. Uskottavuutta lisää työssä se, että tutkimuksen tekoon on käytetty paljon aikaa ja aiheen tutkiminen on kestänyt pitkään. Vahvistettavuus taas edellyttää, että tutkimusprosessi kirjataan ylös niin, että toinen tutkija voi seurata prosessin kulkua sen pääpiirteissä. Tutkimuksen toteuttaminen pohjautuu yleensä avoimeen suunnitelmaan, joka vakiintuu tutkimuksen edetessä. Reflektiivisyys tarkoittaa, että tutkimuksen tekijä tunnistaa ja tietää omat lähtökohtansa tutkimuksen tekijänä. Tutkijan on kyettävä arvioimaan omaa vaikutustaan tutkittavaan aineistoon sekä tutkimusprosessiin. Siirrettävyys taas tarkoittaa, että tutkimuksesta on annettava tarpeeksi kuvailevaa tietoa kyseisen tutkimuksen ympäristöstä sekä siihen osallistuneista, jotta lukija voi arvioida tulosten siirrettävyyttä muihin vastaaviin tilanteisiin. Tutkimuksen luotettavuuden arviointi on välttämätöntä tutkimustoiminnan, tieteellisen tiedon ja sen hyödyntämisen kannalta. (Kylmä & Juvakka 2007: 127.)

Uskottavuus nousee työssäni esille siten, että olen pyrkinyt selvittämään tietoa mahdollisimman monesta eri näkökulmasta erilaisia lähteitä hyödyntäen, jotta kuvailemani asia ei jää yksipuoliseksi. Olen käyttänyt paljon sellaista aineistoa, mikä ovat alun perin toteutettu haastattelumenetelmin. Haastattelut perustuvat tosielämän henkilökohtaisiin kättilöiden uratarinoihin, jolloin on selvää että vastaukset ja näin ollen tulokset vaihtelevat. Aineistoani läpikäydessä olen pyrkinyt löytämään teksteistä mahdollisimman paljon eroavaisuuksia, sillä työn tarkoituksena oli tuottaa mahdollisimman monipuolinen kuvaus kättilön uramahdollisuuksista. Kuitenkin myös aineistosta löytyvät samankaltaisuudet vahvistavat kerätyn tiedon luotettavuutta. Itse aineiston etsimiseen olen työssäni käyttänyt eniten aikaa ja koko työn tekemiseen aktiivisesti lähes vuoden. (Kylmä & Juvakka 2007: 128.) Käytin hyödykseni koulun kirjastoa, jossa on hyvin monipuolinen valikoima erilaisia lähteitä. Päädyin selailemaan kättilöliiton lehtiä, ja huomasin niiden sisältävän aiheeseeni sopivia artikkeleita. Kävin läpi kaikki kymmenen vuoden sisällä tehdyt kättilölehdet artikkeli kerrallaan. Lopulta suurin osa työni aineistosta löytyi niistä.

Olin tehnyt useita valintoja siitä, mitkä artikkelit valitsen työhöni ja huomasin, että materiaalia olisi ollut saatavilla lopulta paljonkin. Jossain vaiheessa minun oli kuitenkin tehtävä päätöksiä siitä, mitä aion todella käyttää työssäni, sillä kun tekee opinnäytetyötä yksin, resurssit ovat rajalliset.

Vahvistettavuus näkyy työssäni siten, että olen toteuttanut kirjallista työtä vaihe ja asia kerrallaan, jotta toteutus ei rönsyile ja keskittyminen säilyisi. Olen tutkimusprosessin aikana joutunut muuttamaan työni suuntaa sekä poikkeamaan alkuperäisestä suunnitelmastani useasti työn eri vaiheissa. Opinnäytetyöprosessin aikana esiin tulleet virheet olen korjannut yhteistyössä opinnäytetyötä ohjaavan lehtorin kanssa. Olen myös käyttänyt hyväkseni opponentilta opinnäytetyö- seminaareissa saatua palautetta ja pyrkinyt jalostamaan työhöni sieltä tulleita ideoita ja korjausehdotuksia. (Kylmä & Juvakka 2007: 129.)

Reflektiivisyyttä arvioin työssäni seuraavasti. Työlläni on vain yksi tekijä, joka on ehdottomasti yksi opinnäytetyöni luotettavuutta horjuttavista tekijöistä. Kun tutkimusta tehdään yksin, on kaikki tehdyt päätökset, valinnat, ajatukset ja tulkinnat näin ollen peräisin vain yhdeltä henkilöltä. Tämä taas vaikuttaa työn lopputulokseen. Lisäksi tämä opinnäytetyö oli tekijälleen ensimmäinen kirjallinen tutkimus, mikä voi vaikuttaa työn luotettavuuteen sitä heikentäen. Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa myös se, että tutkimuksen tekijän äidinkieli on suomi. Osa työhön käytetyistä dokumenteista ovat englanninkielisiä, ja kun alkuperäisilmaisuja aletaan ensin kääntämään suomeksi, siellä saattaa tapahtua virheitä. Käännöksiä tehdessä on tärkeää yhdistää asiayhteys ja valita sen perusteella sopiva käännös. Kokonaisuudessaan opinnäytetyön kirjoitusasussa olen pyrkinyt toteuttamaan selkeää ja helposti luettavaa asiakieltä, joka tukee samalla työn vakuuttavuutta ja ammatillisuutta. (Kylmä & Juvakka 2007: 129.)

Siirrettävyys näkyy opinnäytetyössäni monella tavalla. Työni sisältää kattavat liitteet materiaalista sekä tietoa erilaisista menetelmistä lähteineen, joita olen työssäni käyttänyt. Luotettavuutta lisää myös taulukot, jotka sisältävät tiedonhaun prosessin sekä esimerkin analyysin muodostamisesta. Lisäksi olen luonut tulokset osioon otsikoiden ja alaotsikoiden mukaan kuviot. Nämä taulukot ja kuviot selkeyttävät sekä tekijän että lukijan ymmärrystä tutkimuksen toteuttamisesta ja helpottavat tulosten lukemista. (Kankunen & Vehviläinen-Julkunen 2017: 198.)

Olen osallistunut myös Metropolian järjestämiin työpajoihin, joista olen saanut neuvoja ja oppia mm. englanninkielen tiivistelmän ja laadullisen sisällönanalyysin tekemiseen.

Materiaali näihin aiheeseen on ollut myös kokoajan saatavilla Metropolian erilaisilla työalustoilla, josta olen tarvittaessa voinut käydä muistuttamassa mieleeni toimintatapoja kyseisen aiheen suhteen.

6.4 Oman oppimisen pohdinta

Olen oppinut opinnäytetyön tekemisen aikana tutkimusprosessista paljon. Olen ymmärtänyt tutkimuksen olevan hurjan iso ja vaativa työ. Tiedonhaun ja aineiston keruun koin ehdottomasti haastavimmaksi osioksi. Tutkimuskysymykseni oli laaja, mutta kuitenkin hyvin spesifi, että materiaalin etsiminen ja niiden löytäminen luotettavista ja todenmukaisista lähteistä ei ollut helppoa. Lisäksi aihe on hyvin vähän tutkittu yleisessä mediassa ja se näkyy myös lähteissäni, sillä suurin osa niistä on otettu kättilöiden ammattilehdistä. Opinnäytetyöaiheeni olisi mahdollistanut myös työn tekemisen haastatelulla kättilöä tai kättilöitä, mutta jälleen resurssit yksin tehdessä sekä teorian ja harjoitteluiden ohessa eivät siihen riittäneet.

Aiheeni on kiinnostava ja hyödyllinen, mutta myös ajankohtainen minulle. Valmistuvana kättilönä minulla oli harjoittelujen ja opintojen kautta tietoa siitä, minkälaista työtä kättilöt voivat tehdä ja minkälaisissa paikoissa he voivat työskennellä. Työtä tehdessä kuitenkin yllätyin monesti, miten monta erilaista uramahdollisuutta ja polkua kättilöiltä voi löytyä. Minulla oli aiheeseeni liittyen ennakko oletuksia ja ajatuksia minkälaisella kaavalla työni tulee valmistumaan ja mitä se pitää sisällään. Kuitenkin etsiessäni materiaalia ja tutkiessani valittua aineistoani tarkemmin, huomasin, että tiedän itse vain pintaraapaisun kättilön työstä, vaikka työelämä kyseisessä ammatissa onkin jo aivan kulman takana. Se tutkimusta tehdessä onkin niin äärimmäisen hienoa, että aina voi oppia uutta aiheesta kuin aiheesta. Se myös motivoi ja tempaisee mukaansa. Tulen varmasti hyötymään ainakin itse tulevaisuudessa työstäni omia uravalintoja miettiessä.

Opinnäytetyön ollessa valtava ja laaja prosessi, uskon sen myös opettavan hirveästi sellaisia taitoja, joita työelämässä vaaditaan. Se lisää suunnitelmallisuutta, kärsivällisyyttä, johdonmukaisuutta, vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisten taitojen osaamista. Lisäksi, kun työtä tekee yksin, on opittava tekemään hyvin moni asia itsenäisesti. Näistä taidoista on erityisesti hyötyä kättilön ammatissa. Opinnäytetyöprosessi on opettanut minulle myös raportointi ja kommunikaatiotaitoja. Kun toteuttaa työtä yksin, saattaa näkökulmat ja työssä käsitellyt asiat jäädä suppeiksi tai vastaavasti mennä liian pitkälle. Tämän vuoksi saamani ohjaus, palaute ja neuvot ovat olleet minulle arvokkaita.

6.5 Johtopäätökset

Dokumenttianalyysin tulosten perusteella olen tehnyt seuraavat johtopäätökset:

1. Kätilöillä on lähes rajattomat uramahdollisuudet.
2. Kätilöiden monipuolista osaamista tarvitaan monessa eri työympäristössä.
3. Iso-Britanniassa kätilökoulutus tarjoaa lähtökohtaisesti enemmän uravaihtoehtoja toimia kätilönä kuin Suomessa.

6.6 Jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyössä käsittelemäni aihetta on tutkimuksen näkökulmasta tuotu esille vain vähän. Aihetta on käsitelty lähinnä vain ammattiliiton lehdissä erilaisin haastatteluin.

Jatkotutkimusehdotukset aiheeseen voisi olla seuraavanlaiset:

1. Negatiivinen uutisointi terveysalalta, vaikutukset kätilökoulutukseen hakeutumiselle alalta poistumiselle toiselle uralle?
2. Koulutuksen ja/tai työharjoittelupaikkojen vaikutukset erilaisiin uravalintoihin kätilönä?

Lähteet

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2020. Ammattikorkeakoulujen opin-
näytetöiden eettiset suositukset. Päivitetty 9.1.2020. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUK-SET%202020.pdf?_t=1578480382>. 7. Viitattu 21.5.2023.

Anttila, Pirkko 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. 9.2.4 Dokumenttianalyysi.
<<https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta/#9.2.4%20Dokumenttianalyysi>>. Viitattu 31.3.2023.

Becoming a midwife 2022. Becoming a nurse, midwife or nursing associate. Education.
Nursing and Midwifery Council. <<https://www.nmc.org.uk/education/becoming-a-nurse-midwife-nursing-associate/becoming-a-midwife/>>. Viitattu 3.4.2023.

Dean, Erin 2016. Life as an independent midwife. Nursing Standard 30 (26). 64–65.
Viitattu 9.4.2023.

Elo Satu & Outi Kajula & Anniina Tohmola & Maria Kääriäinen 2022. Laadullisen sisäl-
lönanalyysin vaiheet ja eteneminen. Hoitotiede 34 (4). 218–220. Viitattu 3.4.2023.

Jervis, Bev 2015. Transformation: From Clinical to Academic Midwife. Midwifery Mat-
ters (146). 8-9. Viitattu 9.4.2023

Kankkunen, Päivi & Vehviläinen-Julkunen, Katri 2017. Tutkimus hoitotieteessä. 3.–5.
painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy. 198.

Koski, Pirjo 2020. Kätilö - oletko moniosaaja?. Kätilölehti (6). 10–13.

Kuula, Arja 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Toinen, uu-
distettu painos. Vastapaino. Jyväskylä: Bookwell Oy. 14, 24.

Kylmä, Jari & Juvakka, Taru 2007. Laadullinen terveystutkimus. 1.–2. painos. Helsinki:
Edita Prima Oy. 112, 127.

Käkelä-Rantalainen, Riikka 2020. Kätilönä Mosulissa. Kätilölehti (5). 8–13.

Kätilö AMK, päivätoteutus. Opiskelu Metropoliaassa. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
<<https://www.metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliaassa/amk-tutkinnot/katilo>>. Viitattu
12.4.2022.

Kätilöksi opiskelu Suomessa. Opiskelu. Kätilöliitto. <<https://suomenkatiloliitto.fi/opis-keku/katilo-ksi-opiskelu-suomessa/>>. Viitattu 12.4.2022.

Lehtinen, Silva 2014. Kätilöt vastaanottotyössä. Kätilölehti (3). 4–8.

Lehtinen, Silva 2015. Kätilöt yrittäjinä. Kätilölehti (5). 12–14.

Niela-Vilen, Hannakaisa 2022. Kätilö isolla Koolla. Kätilölehti (3). 36–38.

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. E-kirja. 3.–4. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy. 136.

Ura. Kielitoimiston sanakirja. Kotimaisten kielten keskus. <<https://www.kielitoimiston-sanakirja.fi/#/ura?source=suggestion&searchMode=all>>. Viitattu 14.4.2022.

Paananen, Ulla & Pietiläinen, Sirkka & Raussi-Lehto, Eija & Äimälä, Anna-Mari (toim.) 2021. Kätilötyö. Raskaus, synnytys ja lapsivuodeaika. 6.–8. painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy. 24–33.

Shelton, Olivia. "You never forget the first day you help a woman bring a new life into the world!". Explore roles. Health Careers. National Health Service. <<https://www.healthcareers.nhs.uk/explore-roles/midwifery/roles-midwifery/midwife/real-life-story-olivia-shelton>>. Viitattu 6.4.2023.

Stolt, Minna & Axelin, Anna & Suhonen, Riitta 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja A73. Turku: Juvenes Print. 7–9.

Suomalainen, Anu 2020. Kätilö on usein moniosaaja. Kätilölehti (6). 32.

Tevameri, T 2021. Katsaus sote-alan työvoimaan. Toimintaympäristön ajankohtaisten muutosten ja pidemmän aikavälin tarkastelua. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. TEM-raportteja 2/2021. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162852/TEM_2021_02_t.pdf>. Viitattu 13.4.2022.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HTK-ohje. 1. painos. Helsinki. 11–12. <https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf>. Viitattu 10.5.2023.

Työuralle kiinnittyminen. Työhyvinvointi ja työkyky. Työura. Työterveyslaitos. <<https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/tyoura/tyouralle-kiinnittyminen>>. Viitattu 2.4.2022.

Viisaista vaimoista nykyajan kätilöiksi 1991. Kätilökoulutus Suomessa 175 vuotta. Kätilöopisto. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

What is a midwife?. Who will care for you during pregnancy?. Pregnancy. New Parent Support. <<https://www.nct.org.uk/pregnancy/who-will-care-for-you-during-pregnancy/what-midwife>>. Viitattu 23.4.2022.

Wylie, Linda 2012. An interview with Professor Ruth Deery. *Midwifery Matters*. (138).
13–14. Viitattu 9.4.2023.

Liite 1. Tiedonhakutaulukko

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Tulokset	Otsikon perusteella valitut	Tiivistelmän perusteella valitut	Kokotekstin perusteella valitut
CINAHL	(JN "Midwifery Matters") AND FT Y AND career	Publications	31	2	2	2
CINAHL	midwife AND career AND UK OR United Kingdom	2012-2023 title/abstract	64	1	1	1
Google	midwife health careers UK	title	4	-	1	1
Manuaalinen haku	Kätilö, midwifery	2012–2023		3	6	6

Liite 2. Aineistotaulukko

Numero	Otsikko	Artikkelin tekijät, nimi, julkaisuvuosi & maa	Lehti/julkaisualusta	Tarkoitus	Keskeinen sisältö
1.	Life as an independent midwife	Dean, Erin 2016 Iso-Britannia	RCNi/ProQuest/CINAHL	Artikkelin tarkoitus on kuvata itsenäisen kätilön työtä Iso-Britanniassa sekä kertoa yhden itsenäisesti toimivan kätilön kokemuksesta työssä.	Itsenäisinä kätilöinä toimii noin 200 henkilöä Iso-Britanniassa. Suurin osa itsenäisistä kätilöistä toimii itsenäisinä ammatinharjoittajina ja omaa useamman vuoden työkokemuksen sairaalakätilön työstä. Yli puolet heistä työskentelee samaan aikaan myös sairaalassa osa-aikaisesti. Itsenäisen kätilötyön linjan voi valita jo kätilöopinajan aikana.
2.	Transformation: From Clinical to Academic Midwife	Jervis, Bev 2015	Midwifery Matters/CINAHL	Kuvata yhden kätilön urapolkua kliinisestä kätilöstä akateemiseksi kätilöksi haastattelun avulla.	Jervis aloitti työnsä kliinisenä kätilönä sairaalassa. Kätilötyön kehittämismahdollisuudet työpaikalla houkutteli Jervisin kohti jatkokoulutusta opettajaksi. Nykyisin hän opettaa

		Iso-Britannia			kättilöopiskelijoita, opiskelee filosofian tohtoriksi sekä työskentelee kliinisenä kättilönä hoitotyössä yhtäaikaisesti.
3.	Kättilö - oletko moniosaaja?	Koski, Pirjo 2020 Suomi	Kättilölehti	Kertoa kättilöiden moniosaamisesta erilaisten työpaikkojen ja esitelyjen työnkuvien avulla.	Kättilön koulutus antaa monitaitoiset lähtökohdat työelämään. Sen myötä vaihtoehdot erilaisiin toimintaympäristöihin myös lisääntyvät. Kättilöt voivat työskennellä mm. avosektorilla neuvoloissa, poliklinikoilla, vuodeosastoilla, synnytyssalissa sekä erilaisissa terveydenhuollon asiantuntijatehtävissä. Kättilön työympäristönä voi toimia sairaala, terveyskeskus, neuvola, kotiolosuhteet tai muut terveysalan toimintaympäristöt. Kättilöt voivat hakea myös erikoisasiantuntijoiksi valitsemalleen

					päätoiminta-alueelle. Erikoisasiantuntijuus tukee kättilön urakehitystä.
4.	Kättilönä Mosulissa	Käkelä-Rantalainen, Riikka 2020 Suomi	Kättilölehti	Kertoa yhden kättilön kokemuksia kättilönä toimimisesta ja työnkuvasta avustustyössä haastattelun omaisesti kysymyksiä apuna käyttäen.	Avustustyö tuo mukanaan reilusti kädentaitoja sekä muuta erilaista tietotaitoa, jota ei saa Suomessa työskentelemällä. Avustustyöhön hakevalta kättilöltä vaaditaan tiettyjen kriteerien täyttymistä. Työkoke- musta kättilönä toimimisesta tulee olla vähintään kaksi vuotta. Kättilön työ avustusmaissa voi keskittyä esimerkiksi seksuaalisen väkivallan uhrien auttamiseen, riskiraskauksiin tai vaikeisiin synnytyksiin, perheneuvontaan, raskauden seurantaan, terveyskasvatukseen tai neuvolatoimintaan. Työtehtävät voivat vaihdella erilaisten projektien tai kohde-

					ryhmien mukaan. Usein avustusmaissa on tarvetta myös kouluttamiselle.
5.	Kätilöt yrittäjinä	Lehtinen Silva 2015 Suomi	Kätilölehti	Kertoa kolmen kätilön kokemuksia yrittäjyydestä kätilön työtehtävissä haastattelun muodossa. Kaikille haastateltaville esitettiin samat kysymykset, joita oli yhteensä kuusi.	Haastateltavat olivat perustaneet oman yrityksen, mutta ohessa he työskentelivät myös palkkatöissä taloudellisista syistä. Ennen yrityksen perustamista kahdella kolmesta haastateltavasta oli vuosien työkokemus jo alalta. Kaikkien yritysten palvelut tarjosivat laaja-alaisia kätilön palveluita mm. synnytysvalmennusta sekä doulana toimimista.
6.	Kätilöt vastaanottotyössä	Lehtinen Silva 2014 Suomi	Kätilölehti	Kertoa kätilön monipuolisesta vastaanottotyöstä erilaisissa yksiköissä usean eri kätilön kokemuksen perusteella haastattelun muodossa.	Kätilöt, joita artikkeliin haastateltiin, työskentelivät SYPE-, imetys-, kätilö-, lapsettomuus- ja seksuaalineuvontapoliklinikoilla. Kätilöt kuvasivat

					haastattelun avulla sekä omalla vapaalla sanalla työnkuvaansa kyseisessä yksikössä.
7.	Kättilö isolla Koolla	Niela-Vilen, Hannakaisa 2022 Suomi	Kättilölehti	Artikkeli on osa kättilön urapolku-juttusarjaa, jossa esitellään väitelleitä kättilöitä ja kertoa heidän urapoluistaan. Kyseisessä artikkelissa esitellään Mervi Hakalan tietä kättilöstä tohtoriksi.	Haastateltavan ura eteni kliinisestä kättilön työstä terveystieteiden maisteriksi ja sitä kautta polku eteni opettajaksi ja yhä edelleen kohti tohtoriutta.
8.	"You never forget the first day you help a woman bring a new life into the world!"	Shelton, Olivia Iso-Britannia	Health Careers/NHS	Kuvata yhden kliinisen kättilön urapolkua nykyiseen työhön.	Artikkelissa kerrotaan kuinka motivaatio ja innostus voivat johtaa pitkälle valitsemallaan uralla. Olivia kertoo, kuinka hän on toteuttanut omia unelmiaan kättilön ammatissa.

9.	Kättilö on usein moniosaaja	Suomalainen, Anu 2020 Suomi	Kättilölehti	Kuvata erilaisia sektoreita, joiden palvelukseen kättilöt ovat hakeutuneet valmistumisen jälkeen.	Artikkelissa hyödynnettiin Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämispalveluiden töissä.fi ylläpitämää sivua, joka esittelee eri ammattien, tässä tapauksessa kättilöiden sijoittumisen työelämässä. Materiaali sivustoon on kerätty ammattikorkeakoulun uraseurantakyselyistä, joita toteutettiin vuosina 2017–2021. Artikkelin puoleksi sivustolla esitettyjä tilastoja sekä avaa laajemmin jokaisen kättilöryhmän työnkuva.
10.	An interview with Professor Ruth Deery	Wylie, Linda 2012 Iso-Britannia	Midwifery Matters/CINAHL	Kertoa yhden kättilön urapolusta nykyisiin työtehtäviinsä haastattelun avulla.	Deery on työskennellyt 40 vuotta NHS palveluksessa niin kliinisenä kuin akateemisena kättilönä. Tänä päivänä hän toimii äitiyshuollon professorina Skotlannin länsipuolella.

Liite 3. Luokittelutaulukko

ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Kliininen kätilötyö erilaisilla poliklinikoilla Suomessa	Kätilön työura sairaalaympäristössä
Kliininen kätilötyö synnytys- ja leikkaussalissa sekä osastoilla Suomessa	
Sairaalakätilön työura Iso-Britanniassa	
Kätilön työura erilaisissa toimintaympäristöissä Suomessa	Kätilön työura sairaalan ulkopuolella
Kätilön työura yrittäjänä Suomessa	
Kätilön työura kolmannella sektorilla Suomessa	
Itsenäisen kätilön työura Iso-Britanniassa	
Kätilön lisäkoulutus ja erityistehtävät Suomessa	Kätilön kouluttautuminen osana työuraa
Kätilön jatkokouluttautuminen Suomessa	
Kätilön lisäkoulutukset ja jatkokouluttautuminen Iso-Britanniassa	